

Αρχαία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

6/8/2020

Χρονικές προτάσεις**Εισαγωγή:**

1. Σύγχρονο: *ότε, όποτε, ήνίκα, όπηνίκα, έως, έστε, άχρι, μέχρι, ένώ, όσάκις, όποσάκις*
2. Προτερόχρονο: *ώς, έπει, έπειδή, έξ ού, έξ ότου, πριν*
3. Υστερόχρονο: *έως, έστε, μέχρι, άχρι, πριν, πότερον...ή, μέχρι ού, άχρι ού*

Συντακτική θέση: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου

Διαιρούνται:

1. χρονικές οριστικές
2. χρονικές υποθετικές

Εκφορά:

1. χρονικές οριστικές: (άρνηση ου) εγκλίσεις των προτάσεων κρίσεως (οριστική, δυνητική οριστική, δυνητική ευκτική), ευκτική του πλαγίου λόγου

2. χρονικές υποθετικές: σχηματίζουν όλα τα είδη των υποθετικών λόγων εκτός από το αντίθετο του πραγματικού. Στην περίπτωση του προσδοκώμενου και της αόριστης επανάληψης στο παρόν και στο μέλλον μαζί με τον χρονικό σύνδεσμο ακολουθεί και το αοριστολογικό αν σε μία ή δύο λέξεις (*ότε αν ή όταν, έπειδή αν ή έπειδάν, έπει αν ή επάν, όποτε αν ή όπόταν, πριν αν, έως αν, μέχρι αν*)

- απλή οριστική: πραγματικό
- υποτακτική + αν : προσδοκώμενο ή αόριστη επανάληψη στο παρόν και στο μέλλον
- ευκτική: απλή σκέψη ή αόριστη επανάληψη στο παρελθόν

Σύνταξη του πριν:

- οριστική ιστορικού χρόνου ή υποτακτική (+ αν) ή ευκτική: όταν η κύρια πρόταση είναι αρνητική
- απαρέμφατο: όταν η κύρια πρόταση είναι καταφατική

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Όταν έχουμε *ότε* + ευκτική θα έχουμε χρονικουποθετικό λόγο απλή σκέψη ή αόριστη επανάληψη στο παρελθόν.

Έστιν *ότε*: κάποτε

ού έστιν *ότε* : ουδέποτε

Συντακτική ισοδυναμία:

- χρονικές μετοχές
- πλάγιες πτώσεις (επιρρηματικές) του χρόνου
- χρονικά επιρρήματα
- εμπρόθετοι προσδιορισμοί του χρόνου
- επιρρηματικό κατηγορούμενο του χρόνου

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ:

1. ήνίκα δείλη ἐγίγνετο ἐφάνη κανιορτός (προτερόχρονο)
2. ὅτε ταῦτα μή ποιοῦσι, οὐδέ δεῖ λέγειν (χρονικουποθετική πρόταση: πραγματικό)
3. μαινόμεθα πάντες, ὅποταν ὀργιζόμεθα .
4. πρὶν καταλύσαι στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεύς ἐφάνη .
5. οὐ πρότερον ἐπαύσαντο ἐν ὀργῇ ἄρχοντες αὐτοῦ, πρὶν ἐζημίωσαν χρήμασιν.
6. ὁ ἐκὼν πεινῶν φάγοι ἂν ὁπότε βούλοιτο (χρονικουποθετική πρόταση: απλή σκέψη)